

۱۳۴۰

اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

صاحب و مدیر مسئول : ع . اشرف ادیب

شاه محمد) (منشی محمد حسن) و مرحوم امیر دوست محمد خانک
بندگاندن بعضی لایله امرای عسکرینه دن برقاچ ذات .

بونلر سمرقنده کلدکاری ائنده شیر علی خان بلخنده قلوب
روس عسکرینک ورودنی بکلور ، روس والیسی ده شیر علی خان
سمرقنده کله جک دییه منزل تدارک و ترتیبیله مشغول اولیوردی .

اولجده سویله نیلیدی اوزره شیرعلی خان وفات ایدره کله بوتدی لر
بی سود قانجه وقایع جاریه حقنده معلومات آلابیلمک ایچین تاشکنده
کیتدم . یعقوب خان ، روس والیسنه برمکتوب یازوب « پدرمله عقد
اولونان معاهداتک کافه سنی اجرا ایدم چکم » دیمش ، والی ده بوندن
منون اولارق امیرک مکتوبنی پترسبورغه یوللامشدی .

امیرک « عبدالرحمانی سمرقنددن تبعید ایدره کزمنتدار اولاجم ،
چونکه اوندن امین دکم » مألنده دیگر برمکتوبی اوزرینه ده روسلرک
بکا اولان نظر توجهلری ده کیشمشدی .

بن ، بوتبدی آکلاماش کورونویور و هرکون نفرجه دمکدار
اولویورده .

وقتا که تاشکنده کلام ، شیرعلی خانک بندن اول ورود
اولان مرخصلری حقنده تحقیقات ایفایی ایچین جاسوسلر تعیین
ایدره کله بعض معلومات آلدیم .

بونلر روس عسکرینه معاونت ضمنتده بعض شرائط دزمیان
ایتمشلردی که (سردار شیرعلی خان) قندهار ولایتی روسلره ویره جک
(منشی حسن) کابلده کی قیزیلباش و هراریلری روسلرک اطاعتنه
ادخال ایله یه جک (مفتی شاه محمد) بوتون غلیجاشیلری (قاضی
پشاور) ده پشاور ، سوات ، باجورده کی تکمیل طوائفی تحت
انقیاده کتیره جکدی .

بونلری اوکره تچه سمرقنده عودت ایتدم . بندن سوکرا
مرخصلرده اورایه کلدی .

برازده - سمرقنده کندی لری حمایه ایله دیکم - عمجه زاده لرم
(سردار محمد سرورخان) ایله (سردار عزیز) و (سردار محمد اسحاق)
خانلردن بحث ایدیم :

مرخصلرک ورودی اوزرینه سردار محمد سرورخان ، نیم طرفدن
شیرعلی خان قندهاری یه برمکتوب یازدیغنی سویله یه کله تخیم ایچین
مهرمی ایسته مشدی :

-- شیرعلی خان قندهاری ایله امثالک یوزنی کورمک ایسته م .
چونکه اونلر نیم علیهمده روسلرله اتفاق ایتشلر . دییه کله مهرمی
ویرمه دم . سرور خان :

-- شیرعلی خان قندهاری کلام قدیم اوزره رینه یمین ایتدی .
دیدی . کولدم و :

-- قرآنه اینانمایان حریفلرک مصحفه یمینلردن نه چیقار؟ جوابی
ویردم . سرور خان ، کوسته ردیکم دلائل عدیده ره رغماً مهرمی

« بوجیه لده سو قصه دلردن ، خیانت ، اعدام و محاربه لک تعداددن
باشقه تاریخ بکزر برشی یوق در . موسو بلر برقول دینی به استناداً مملکتلری
کندی لری نه مان ایتدکاری (کنمائی) لر حقنده دائماً تطبیقه آیشدق لری ظلملری ،
یاغمالری نهایت بربری حتمده تطبیق ایشلردر . دقت اولورسه یهودیلرک
حکمدارلردن همان نصفی متجاوزی مقتولاً وفات ایتش اولدنی کوریلر ،
بونکله ده اکتفا اولنیوب حکمدارک مقتولک بوتون فامیلیاسی و اوداسی اعدام
اولدنی ، حالبوکه :

بوصورتله تخته چیقان حکمدارک برقاچ آی سوکره همان عینی عاقبت
دوچار اولدنی اکثریا کوریلر .

« حکمدارلرک کتابک ۱۰ نجی بابنده عددی یتشه بالغ چوجق باشلریله
دولو اولان ایکی سبتک شهر قاپیسنده نصل تشهر اولدنی مذکوردر .
بونلر حکمدار (آهاب) ک چوجقلرینک باشی اولوب (یهو) نک امریله
قتل اولمش ایدی ، حالبوکه : بو (یهو) نک الهک آدمی اولان (ایسا)
طرفندن بی اسرائیله حکمدار مشروع اولق اوره تقدیس ایدلری ده سویله .
نیور . حکمدار (مناحم) ک دوری وقایعنده ده — که بوحکمدار یالکیز
برآی حکومت ایدمیلن (شالوم) ی قتل ایتشدی — (تیبسا) شهرنی
قاپیلری کندیسنه آچادی ایچین محو و خراب ایله دیکنی و کبه قادیلرک
قادرلرینک یاریلسانی امر ایتدیکنی کورییورز . بحالده قدیم عبرانیلری نصل
برمت دیه توصیف ایتک لازم کلیر ۹۰ . » [۱]

مترجمی

علی رضا سیفی

افغانستانه

امیر عبدالرحمن خان

(مابعد)

بعضلر : بوجنایت ، محمد یعقوب خانک استصوابیله اولدی دیرلر .
بعضلری ده : یعقوب خان امارتدن محروم ایتک ایچین ولی عهد عبده
خانک والده سی (داود شاه خان) . اوچ بیک اشرفی وی دی . اوده
اهالی بی تشویق ایله یه کله انکلز سفیرنی اولدرتدی . ادعا سنده
بولونورلر .

بو (داود شاه خان) (غلیجائی) طائفه سافله سنندن اولوب
او صیراده سپهسالار ایدی . چوجقلغنده (ده سبز) ده [*] چوبانلق
ایتمش ، یکرمی یاشنده کابل کلوب استخدامنه باشلانمشدی .

(سیرلوتی کیوناری) نک قتلی اوزرینه ایفای تحقیقات و اجرای
مجازات ایچین انکلز عسکری (لارورایرت) نک قومانداسنده
اوله رق کابل کلدی . یعقوب خان استقبالرینه قوشدی ایسه ده انکلز
ضابطانی اونک حیله سنی یوتما دقلرندن طوتوب حبس ایتدیلر ، بعده
هندستانه کونده روب کابل ایله قندهاره متصرف اولدیلر .

§

شیرعلی خانک روسلر نزدینه یوللادیغنی مرخصلر شونلردی :
(سردار شیرعلی خان قندهاری) (قاضی پشاور) (مفتی

[*] « ده سبز » قلعه سی کابلک اطرافنده کشت اولوب قاپوزی

مشهور ایتش .

کالاول علوم عالیہ تدریس سبلہ مشغول اولوب (۱۰۳۳) تاریخندہ ارتحال دار بقا ایتدی . جنازه سی برجم غفر طرفدن قالدیریلهرق (سوق غر) ده بنا کرده سی اولان مسجد خضیره سنه دفن ایدلدی . آثار فاضلانہ سی :

(۱) (آلتی پارماق) : مشاہیر علمادان (ملا مسکین) نک بر مقدمه درت رکن بر خاتمہ اوزره مرتب سیر انبیا و سیرت جناب مصطفی دن باحث (معارج النبوة فی معارج الفتوة) اسمندہ کی فارسی عبارتہ اثر مشہورینک ترجمہ سی اولوب مطبوعدر . بواثر (قوجہ ناشیجی مصطفی بک) طرفندن ده (دلائل النبوة المحمدی و شمائل الفتوة الاحمدی) اسمیلہ ترجمہ اولونمشدر .

(۲) (ترجمہ نکارستان غفاری) : (غفاری) شہرتیلہ بنام (احمد بن محمد القزونی) نک تاریخ اسلام ایله خلفا و ملوک و نوادر حکایاتدن باحث فارسی عبارتہ اثر معروفنک ترجمہ سی اولوب اسمی (ترتہ جهان ونادرہ دوران) درکہ شایان استفادہ آثار دندر .

نس خه لری (استانبول) کتبخانہ لرینک بعضیلرله کتبخانہ عاجزیده واردر . نکارستان غفاری فضلائی عثمانیہ دن شاعر مشہور شیخ الاسلام (یحیی افندی) طرفندن ده ترجمہ اولونمشدر . فحول علمادان (معین الدین اسفرائینی) نکرده (ابی سعید بهادر خان جنکیزی) نامنه (نکارستان) اسمندہ فارسی عبارتہ برتالیفی اولدینی کبی علامہ روم (ابن کال) مرحومکده بو اسمندہ بر اثری واردر .

(۳) (ترجمہ ستین الجامع البساتین) : اصل اثر (حجة الاسلام امام الغزالی) نک آلتش مجلس اوزره مرتب تألیف مقبولی اولوب ترجمہ نک بر نسخہ سی (کوپرولو) کتبخانہ سندہ موجوددر .

(۴) (کاشف العلوم و فائز الفنون) : (شرح تلخیص المعانی) ترجمہ سی اولوب بر نسخہ سی کتبخانہ عمومیده واردر . بو ترجمہ نک مقدمہ سندہ کی (نیجه رسائل دقیقه علم تفسیر وحیدشدہ و نیجه اوراق منیفہ اصول و فروعده تصنیف ایتدم) عبارتہ سنددن آکلاشیلدینی اوزره صاحب ترجمہ نک تعداد ایتدی کمز آثارندن باشقاده اثرلری اولدینی آکلاشیلدیور . تراجم احوال کتابلر منک بعضیلرندہ مشہور (مطول) ی ده ترجمہ ایتدی کی محرر سده منظور عاجزی اولمامشدر .

ترتہ جهان مقدمہ سندہ کی اشعارندن :

کار وباری عانک دائم خطا پوش اوله در

عیب بین اوقی روادر سرورا جاهااره

دیدہ انصاف ایله ناظر اولان اهل کال

نسبت ایتز شین و عیبی بر نفس کاملره

بروسه لی محمد طاهر

ایسته مکده اصرار ایتدی . زیاده سبلہ جام صیقلیدینی ایچین :
— بوتورلو اشخاص ایله مناسبتده بولونمق آرزو ایتهم . اولره کیده چک بر مکتوبی ده المله مهرله مهم . آل ، نه یاپارسه ک یاپ . دیهرک مهرمی فیرلاندیم . سرورخان ، مکتوبی تختیم ایله دکن صوکر (قاضی جان محمد) و داعیتیلہ شیرعلی خان قندهاری به کونده ردی .

بوجریف ده عنوانی قاضی اولمقله برار دینمز برخائن ایدی . دیندار کورونمک ایچین اوزاندینی صاقالی آغارمش اولدینی حالده قلبی کومور کبی قارارمشدی .

شیرعلی خان ، آلدینی مکتوبی اوقور اوقوماز سمرقند جنرالنه ، اوده تاشکند والیسی (جنرال کافانه) . یوللامش .

بش کون کچوب ده قاضی جان محمد کله نیجه سردار سرور خانہ :
— مکتوبی مهرله مهمه سی ایسته مه دیکم حالده اصرار کله بنی بلایه اوغراتدک . دیدم .

آلتیجی کونی آتہ بینوب دولاشایه چیقمشدق . آدملرمدن بری آرقه مزدن به تیشدی :

— سمرقند حاکمی برترجان ایله کلدی ؛ سزی کورمک ایستیور .
خبرینی کتیردی .

مترجی

طاهر المولوی

تراجم احوال

آلتی پارماق محمد افندی [*]

السنه ثلثه ادبیاتنه واقف فضلائی ادباندن بر ذات اولوب (اسکوب) لیدر . مملکتندہ (چقریقچی زاده) و (آلتی پارماق) شہرتیلہ بنام اولمش سده اخیراً ایکنجی شہرتیلہ شهر ایتمشدر . (ترتہ جهان) مقدمہ سندہ اسمی یازدینی صیراده (محمد بن محمد الشهیر بالی پارماق) یازدینی ده ایکنجی شقی تأیید ایدیور . علوم آلیه و عالیہ تحصیلنی وطنندہ اکمالدن صوکره مسلك قدیم تصوفده انتساب لزومنی درپیش ایدهرک (اسکوب) قلعہ سندہ دفین خاک طریقت (بایرامیه) رجالدن (شیخ جعفر) افندی به بیعتله غایه تصوف اولان تصفیہ وجدانده موفق اولدی . بعدہ (استانبول) . کله رک برمدت بو کونده مشہر علم و فضیلت بولنان فاتح جامع شریفندہ حدیث ، تفسیر تدریسبلہ نشر فضیلت و اکتساب شہرت ایلدی . داها صوکره (مصر) . رحلتله بوراده کی تدریسبلہ قدر شناس علمای عربک انظار تقدیرلرینه مظهر اولهرق ایفای حج شریف ایچون جانب (حجاز) . عزیمت و بعد اداء الحج بنه (مصر) . عودتله

[*] (ازنیق) ده لفکہ قاپیسندہ تره سی زیارت اولنقدہ اولان (آلتی پارماق) آناتولی دیارندہ (۱۰۴۶) ده وفات اپدن علمادان (خیرالدین) افندیور .